

ROMANIA

Parlamentul României

Senat

Grupul Parlamentar al Partidului Conservator

ÎNTREBARE

Adresată: Niculae Havrilet – președinte Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul
Energiei

De către doamna senator: Cristiana-Irina Anghel

Circumscripția electorală: Dolj

Colegiul electoral: Colegiul uninominal 1

Grupul parlamentar: PC

Ședința Senatului din data de: 09 martie 2015

Obiectul interpelării: Este corectă, morală și legală facturarea consumului de energie electrică și facturarea consumului de gaze pentru consumatorii casnici?!
Explicați-mi, vă rog, cum trebuie să interpreteze un consumator casnic o factură la energie electrică și una gaze.

Domnule Președinte,

Conform Statutului ANRE, "Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, denumită în continuare ANRE, este autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii, independentă decizional, organizatoric și funcțional, având ca obiect de activitate elaborarea, aprobarea și monitorizarea aplicării reglementărilor obligatorii la nivel național necesare funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparentă și protecție a consumatorilor."

Recunosc, nu sunt expertă în domeniu.

Dar, zeci de articole din presă și tot atâtea știri în media fac vorbire despre abuzurile la care sunt supuși cetățenii României, facturile mari la curentul electric și la gaze fiind mărite arbitrar, din cauza comisioanelor imense practicate de companiile din domeniu.

Ponderea costurilor de operare a rețelelor electrice în prețul total al energiei plătite de populație este uriașă, fapt confirmat de doua rapoarte, unul realizat de BCR, iar celălalt de Consiliul Concurenței.

Sunt bani care se duc la distribuitori și transportator (Transelectrica), aceștia profitând de monopolul natural pe piață și de faptul că au o activitate reglementată.

Și chiar dacă la nivelul de trai, România se situează printre ultimele locuri în UE, la cheltuielile cu transportul și distribuția se afla printre primele.

Studiul BCR arată că tarifele de distribuție și furnizare reprezintă 49% din prețul energiei plătite de consumatorii casnici, iar transportul 5%.

În schimb, investigația de piață realizată de Consiliul Concurenței arată că ponderea costurilor de operare a rețelelor era la nivelul anului 2013 de 58%, exceptând taxele.

Dacă analizăm fiecare rubrică a facturii de energie electrică, constatăm că, prima pe această listă este rezervarea. Rezervarea a fost introdusă în factură în ideea că undeva, un producător, știind că energia se consumă doar în momentul când se produce și că nu se poate consuma de pe stoc, ține în rezervă un utilaj cu care să producă energia de care avem nevoie exact când, spre exemplu, pornim boilerul electric din casă, aspiratorul sau orice aparatură electrocasnică. Cu alte cuvinte, vorbim despre o producție de rezervă, care să stea în fiecare secundă "la pândă" când cineva apasă pe butonul aspiratorului. Asta în principiu.

Pornirea aspiratorului înseamnă că automat cineva ne dă energia care ne trebuie. Aceasta nu se acumulează nicăieri deci trebuie produsă în acel moment. Așa s-a ajuns la rezervare. Cât costă însă? Pe factură scrie energie rezervare 17 bani pe zi.

Dar știm că 17 bani este tocmai prețul unui kwh pe OPCOM, pe PZU (piața zilei următoare), care pe factură reprezintă circa 10% din consumul zilnic. Deci un kwh zace undeva pregătit ca producție de rezervă ca să alimenteze consumatorul dacă pune un aparat oarecare în priză. Adică 10% din puterea pe care o absoarbe zilnic. Or, acei 6-7 milioane de consumatori casnici sunt de fapt un consumator statistic, deci când cineva scoate aspiratorul din priză, altcineva îl pune în priză, și asta studiat statistic deci. Cu alte cuvinte, nu există foarte mari surprize procentuale, totul se nivelează. Mai clar, cei de la Transelectrica știu să aprecieze pentru mâine, pe intervale orare precise, consumul la precizia de, atenție, 1%. Și atunci de ce ni se ia la rezervare 10%, adică de zece ori mai mult? "Simplu: pentru că ne fură", susțin tranșant experții.

Un alt aspect, tot la acest capitol. Prețul care se reglează la sistemul energetic în, (spre exemplu, în PZU), îl alegem pe acesta pentru că e cel mai ușor accesibil pentru demonstrații, se face pe preț marginal, adică ultimul cumpărător care intră în piață spune prețul. Piața îl cumpără pentru că are nevoie de el și acel preț se generalizează la toată lumea. Ce este însă acest preț? Acest preț este de fapt cel al termocentralei, care are cea mai scumpă energie produsă în țară.

Problema este că din 17 bani cu care CE Oltenia scoate energie pe piață și o oferă pentru ziua următoare la licitație, 60% este de fapt combustibilul, care atunci când stă, fiind rezervare, nu se consumă. Dar în factură ANRE-ul aprobă totuși de trei ori mai mult în factură.

Pe de altă parte, populația consumă cam 20% din total consum la nivel național, adică din maxim 8.000 MW. Deci, 2.000 de MWh ai populației sunt acoperiți cu o rezervare de 10% cum se vede în factură, adică de o capacitate în stand-by de 200 MWh. Tradus, asta ar însemna o capacitate a unui bloc energetic întreg precum cel de la Turcenii. La modul cel mai realist vorbind, nu e nevoie nici pe departe de o asemenea mare capacitate în stand by doar pe rezervare. Revenind la capacitatea dovedită a Transelectrica de a estima precis variația orară a consumului, rezervarea ar trebui să fie pe undeva la 1% și nicidecum la 10%.

Urmează rubrica "rezervare 2".

De la 1 iulie 2014, tariful pentru rezervare a fost redus la 12 bani. Se pune întrebarea de ce s-a acceptat reducerea dacă rezervarea înseamnă, până la urmă, siguranță națională, după cum se invocă mereu?

Am ajuns la rubrica "energie activă".

Aici putem regăsi consumul real de curent. Până la 30 iunie, tariful era de 35,67 bani. Apoi a crescut la 36,34 bani.

"Aceasta este taxa pe stâlp. A intrat în factură. Deci noi plătim banii cu care cresc pensiile și salariile, nu altcineva", explică un expert.

Din cei 36 de bani, costul energiei active, producătorul ia 18 bani. Alți doi bani sunt împărțiți între transportator și furnizor. Astfel că distribuitorul rămâne cu o parte impresionantă din acest cost, adică 16 bani. Ce face cu această sumă?

"Tariful acela de 16 bani, îl ia distribuitorul. Ori acel tarif l-a avut aprobat de ANRE. Se duce omul cu argumente zdrene la ANRE unde are în față un salariat care habar nu are despre ce e vorba. E normal că nu și-a făcut treaba, a găsit un fraier care a zis scrie aici ca trebuie să aduci echipamente noi și i-a arătat un transformator, zice asta e 1 mil euro. După 2 luni nu mai e acolo că poți să îl muți că e pe trailer, păi unde e? L-am trimis în Canada că era defect. Și de ce în Canada? Că e din ăla scump", explică un expert...

Și mai sunt și alte rubrici care cresc valoarea facturii: energia activă pentru componenta de piață concurențială, cogenerarea și certificatele verzi sau acciza calculată la un curs euro - leu de 4,73.

Concluzia este că prețurile care ni se percep nu au nicio legătură cu piața liberă ci sunt dictate de instituțiile statului, la presiunea unor jucători din sectorul energetic. Rezultatul e ca ni se iau bani din buzunar fara o justificare realistă.

În general toate aceste costuri din factură sunt însă acoperite cu grijă, sub protecția... legii.

Autoritatea Nationala de Reglementare în domeniul Energiei a stabilit în iunie 2008 o formula de calcul a pretului gazului, care baga în buzunarele furnizorilor cu 24% mai mult decât trebuie, de la fiecare cetățean plătitor.

Autoritățile române au fost obligate să pregătească integrarea europeană, printr-o serie de măsuri de uniformizare a procedurilor și uzanțelor vizând relația consumatorului cu marii furnizori de utilități publice. În 2005, fosta Autoritate Națională de Reglementare din domeniul Gazelor Naturale a decis modificarea modului de facturare a gazelor naturale. Din momentul integrării în Uniunea Europeană, adică din 2007, ar fi urmat să nu mai plătim volumul de gaze naturale consumat, ci efectul caloric dat de acel volum de gaze, așa cum plătesc cetățenii europeni.

Modificarea modului de facturare a consumului de gaze naturale nu s-a făcut odată cu admiterea României în Uniunea Europeană, ci un an și jumătate mai târziu, la 1 iulie 2008. Însă, nici atunci nu au făcut-o cum spuneau normele UE, dimpotrivă, autoritățile române au conceput în Ordinul 65/2008 o formulă de calcul diferită de cea a standardelor europene. Specialiștii în gaze susțin că prin acest mod de calcul, autoritățile îi fură pe români la factura cu circa 24%.

Specialiștii în gaze susțin ca metodologia de conversie a tarifului de la volumul de gaze consumat la eficiența energetică consumată de beneficiari a fost făcută astfel încât să avantajeze furnizorul de gaze naturale în detrimentul populației.

Furt cu termometrul

- In primul rand, pentru ca, desi metodologia europeana stabileste ca etalon pentru conditiile in care se face conversia volum/putere energetica temperatura de zero grade Celsius, ANRE a stabilit ca etalon temperatura de 15 grade Celsius, fapt care induce, conform legilor fizicii, un volum mai mare de gaz luat in calcul la plata facturii. La noi, se masoara volumul de gaz consumat la temperatura de 15 grade Celsius, cind aceeasi cantitate de gaz este mai putin densa, dar mai voluminoasa decit la 0 grade Celsius, iar consumatorul plateste mai mult. Din aceasta cauza, consumatorul roman plateste *o factura cu aproximativ 9,1% mai mare*, spun specialistii.
- In al doilea rand, in calculul facturii se ia puterea calorica a gazului, cita caldura rezulta din gazul consumat. Ei bine, puterea aceasta este optima daca este masurata la 25 grade Celsius, potrivit standardului european. La noi, puterea calorica se calculeaza la 15 grade Celsius, cind gazul nu are o ardere foarte buna. Ceea ce modifica rezultatul, din nou, si duce la discriminarea consumatorului roman in comparatie cu cel european. Din aceasta cauza, sustin specialistii, consumatorul roman plateste *o factura cu aproximativ 11,7% mai mare*.
- In al treilea rand, Ordinul ANRE (62/2008) lasa la latitudinea producatorilor de contoare de gaz marja de eroare metrologica, in loc sa o limiteze intr-un mod rezonabil, care sa nu permita spolierea consumatorului casnic. De asemenea, ordinul nu fixeaza si nu limiteaza in timp pana cand aparatele de masura (contoare) sa scada marja de eroare. Din marja de eroare inacceptabil de mare, la unele contoare de 4%, platitorul roman de factura poate sa scoata *mai mult cu 4% la factura de gaz* decit cetateanul european.

Fostul presedinte al ANRE, Gergely Olosz, cel care a semnat Ordinul prin care se stabilea formula de calcul a facturii la gaz spune ca: *„Am trecut la formula de calcul prin care romanii sa nu mai plateasca volumul de gaz consumat ci efectul caloric al lui, dupa normele europene. De ce s-a optat pentru masurarea volumului la 15 grade si nu la 0 grade? Astea sint detalii tehnice, eu v-am explicat in esenta de ce am trecut la alt mod de calcul. Daca vreti detalii, sunati la ANRE, eu nu mai sint acolo!”*.

Ce este adevărat din tot ceea ce se spune și se scrie?! Ce face ANRP pentru a-l proteja pe cetățean de aceste abuzuri inimaginabile într-un stat membru al UE?! De ce nu se emit facturile lunar? Și acesta este un motiv de frustrare pentru consumator.

Doresc răspuns scris și oral.

Cu respect,

Cristiana Irina Anghel
senator